

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Os kommune

Arkivsak: 23/545
Møtedato/tid: 29.01.2024 kl. 14:00 – 16:00
Møtested: Nystuggu, Os kommunehus

Møtet starter med en introduksjon om kontrollutvalgets rolle.

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Torill Bakken på telefon 908 15 168, eller e-post: torill.bakken@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Os, 19.01.2024

Mari Bakosgjelten (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Torill Bakken
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør, postmottak og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/24	Plan for forvaltningsrevisjon - Bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering
02/24	Plan for eierskapskontroll - Bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering
03/24	Kontrollutvalgets årsrapport 2023
04/24	Referatsaker
05/24	Aktuelle saker - Innspill til kontrollarbeidet
06/24	Godkjenning av dagens protokoll

Plan for forvaltningsrevisjon - Bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

29.01.2024

Saknr

01/24

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-217, TI-&30

Arkivsaknr 24/8 - 1

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.
2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon til neste møte den 18.03.24. Dokumentet oversendes sekretariatet innen 01.03.24.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderingene kan gjennomføres av kontrollutvalgets sekretariat, kommunens revisor eller andre. Sekretariatet legger til grunn at kontrollutvalget ikke vil benytte andre aktører i arbeidet, men benytte revisjonen og sekretariatet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget legger opp til en prosess over tre møter.

Møte 1

I dette møtet bestiller utvalget en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) fra revisjonen. Dokumentet skal gi en oversikt over risikoområder i kommunen ut fra offentlig tilgjengelig informasjon. I tillegg bidrar oppdragsansvarlig regnskapsrevisor med sin kunnskap om kommunen. Dokumentet er ett av flere bidrag i arbeidet med å kartlegge hvor man bør ha forvaltningsrevisjon.

Møte 2

Kontrollutvalget ber om innspill fra sentrale aktører i kommunen for å få ytterligere innspill til risikoområder. Hensikten med dette er å supplere revisjonens faglige risikovurderinger med lokalkunnskap, og dermed ha et bredere grunnlag for å lage plan for forvaltningsrevisjon. Aktørene har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet. Etter at kontrollutvalget har fått innspill fra samtlige, kommer utvalget fram til hvor det ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjon i planperioden.

Møte 3

Sekretariatet legger fram et utkast til plan for forvaltningsrevisjon. Utkastet er basert på revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspillene i møte 2. og kontrollutvalgets diskusjon i samme møte. Dersom kontrollutvalget slutter seg til planen, sendes den kommunestyret for endelig vedtak.

Vurdering:

Gjennom den skisserte prosessen får kontrollutvalget gjort seg nytte av den samlede kompetansen i revisjon og sekretariat. Prosessen sikrer også et godt grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer med en rimelig ressursbruk. Prosessen bidrar også til at planarbeidet blir politisk forankret og synliggjør samtidig kontrollutvalgets rolle som kommunestyrets kontrollorgan.

Revisjon Midt-Norge vil bruke anslagsvis 40 timer til å utarbeide risiko- og vesentlighetsvurderingen.

Sekretariatet vil derfor anbefale at kontrollutvalget slutter seg til den skisserte prosessen og bestiller en risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon fra Revisjon Midt-Norge SA.

Plan for eierskapskontroll - Bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Os kommune	Møtedato 29.01.2024	Saknr 02/24
Saksbehandler Torill Bakken		
Arkivkode FE-037, TI-&30		
Arkivsaknr 24/33 - 1		

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.
2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll som legges fram i møte 18.03.24. Dokumentet utarbeides og ses i sammenheng med ressursbruk til helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon og oversendes sekretariatet innen 01. mars 2024.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for eierskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes eierinteresser i kommunens selskaper.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll eventuelt med forvaltningsrevisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderingene kan gjennomføres av kontrollutvalgets sekretariat, kommunens revisor eller andre. Sekretariatet legger til grunn at kontrollutvalget ikke vil benytte andre aktører i arbeidet, men benytte revisjonen og sekretariatet.

Vi anbefaler at kontrollutvalget legger opp til en prosess over tre møter.

Møte 1

I dette møtet bestiller utvalget en risiko- og vesentlighetsvurdering fra revisjonen. Dokumentet skal gi en oversikt over risikoområder i kommunen ut fra offentlig tilgjengelig informasjon. I tillegg bidrar oppdragsansvarlig regnskapsrevisor med sin kunnskap om kommunen. Dokumentet er ett av flere bidrag i arbeidet med å kartlegge hvor man bør ha eierskapskontroll.

Møte 2

Kontrollutvalget ber om innspill fra sentrale aktører i kommunen for å få ytterligere innspill til risikoområder. Hensikten med dette er å supplere revisjonens faglige risikovurderinger med lokalkunnskap, og dermed ha et bredere grunnlag for å lage plan for forvaltningsrevisjon. Aktørene har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet. Hensikten er å supplere revisjonens faglige risikovurderinger med lokalkunnskap, og dermed ha et bredere grunnlag for å lage plan for eierskapskontroll.

Møte 3

Sekretariatet legger fram et utkast til plan for eierskapskontroll. Utkastet er basert på revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspillene i møte 2. og kontrollutvalgets diskusjon i samme møte. Dersom kontrollutvalget slutter seg til planen, sendes den kommunestyret for endelig vedtak.

Revisjon Midt-Norge vil bruke anslagsvis 20 timer til å utarbeide risiko- og vesentlighetsvurderingen.

Vurdering

Gjennom den skisserte prosessen får kontrollutvalget gjort seg nytte av den samlede kompetansen i revisjonen og sekretariatet. Prosessen sikrer også et godt grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer med en rimelig ressursbruk. Prosessen bidrar også til at planarbeidet blir politisk forankret og synliggjør samtidig kontrollutvalgets rolle som kommunestyrets kontrollorgan.

Sekretariatet vil derfor anbefale at kontrollutvalget slutter seg til den skisserte prosessen og bestiller en risiko- og vesentlighetsvurdering for eierskapskontroll fra Revisjon Midt-Norge. Ressursbruken skal ses i sammenheng med ressursbruken til risiko og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalgets årsrapport 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

29.01.2024

Saknr

03/24

Saksbehandler Torill Bakken**Arkivkode** FE-033, TI-&14**Arkivsaknr** 24/57 - 1

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til årsmelding 2023 og legger saken frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2023 til orientering.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalgets sekretariat har utarbeidet forslag til årsmelding for kontrollutvalget i Os kommune, der vi har oppsummert aktiviteten i kontrollutvalget i 2023. Kontrollutvalget vedtar sin endelige årsmelding på bakgrunn av utsendt administrativt forslag, samt eventuelle egne innspill i møtet den 29.01.24.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan og skal forestå den løpende kontrollen med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året, men for å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i kontrollutvalgets virksomhet, utarbeider kontrollutvalget sin egen årsmelding som legges frem for kommunestyret til orientering.

Kommunestyret har til enhver tid, men kanskje særlig i tilknytning til behandlingen av årsmeldingen, anledning til å komme med synspunkter knyttet til kontrollarbeidet i kommunen.

Kontrollutvalgets arbeid krever et nært og godt samarbeid med kommunestyret, administrasjonen, revisjonen og sekretariatet, hvor formålet er å bidra til en velfungerende forvaltning og tillit til kommunen.

Konklusjon:

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å oversende årsmeldingen til kommunestyret til orientering.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

**Kontrollutvalgets
årsrapport 2023**

Os kommune

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning	2
2.1 Kontrollutvalgets sammensetning	2
2.2 Reglement for kontrollutvalget	3
2.3 Rammer for utvalgets arbeid	3
2.4 Kontrollutvalgets ressurser	4
3. Lovpålagte oppgaver	4
3.1 Regnskapsrevisjon	4
3.2 Forvaltningsrevisjon	5
3.3 Eierskapskontroll	5
3.4 Påse-ansvar overfor revisor	5
4. Annet arbeid i utvalget	6
4.1 Samordning av kontroll	6
4.2 Andre saker	6
4.3 Virksomhetsbesøk	6
4.4 Opplæring og faglig samarbeid	6
5. Avslutning	6
6. Vedlegg; Saksliste 2023.....	8

1. Innledning

Årsmeldingen omfatter tidsrommet 1.1.2023 til 31.12.2023. Meldingen gir oversikt over medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalget, møter, opplysning om antall saker, og utvalgets arbeid.

Rammene for kontrollutvalgets arbeid er fastsatt i Kommuneloven, kapittel 23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

2. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Alle kommuner skal ha et kontrollutvalg valgt av kommunestyret¹. Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og skal føre løpende kontroll med den kommunale forvaltning.

2.1 Kontrollutvalgets sammensetning

2019-2023

Medlemmer	Verv
Arne Grue	Leder
Live Mestvedthagen Ryen	Nestleder
Kai Inge Trøan	Medlem
Gerd Lillian Rise	Medlem
Steinar Simensen	Medlem
Aagje Wesselius	Medlem

Live Mestvedthagen Ryen satt i kommunestyret denne perioden.

Varamedlemmer:

Egil Ryen, Birgit Wikan Berg, Mona Østgårdstrøen, Maren Ø. Bakos, Kjell Ivar Lundkvist

«Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan»

«Kontrollutvalget er uavhengig og objektivt»

¹ Jf. kommuneloven § 23.1

2023-2027**Medlemmer****Verv**

Mari Bakosgjelten	Leder
Mary Anne Bakos	Nestleder
Jørn Gisle Dalbakk	Medlem
René Fromreide Lislund	Medlem
Per Ousten	Medlem

René Fromreide Lislund sitter i kommunestyret denne perioden.

Varamedlemmer

Torill Jensvold, Ina Kavaliauskiene, Astrid Nyvoll, Steinar Simensen, Jon Ola Kroken

Kontrollutvalget oppfyller lovkravene til størrelse, representasjon i kommunestyret og kjønnsbalanse.

2.2 Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget ble vedtatt i kommunestyret 30.03.23.

2.3 Rammer for utvalgets arbeid

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – påse at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.
- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på risiko og vesentlighetsvurdering, følge og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Eierskapskontroll – utarbeide plan for eierskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Vedtak – Påse at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp
- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.
- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

«Kontrollutvalget opptretr samlet som et kollegium»

«Kontrollutvalget bidrar med læring og forbedring til en best mulig kommune som når sine mål, samtidig som regelverket etterleves og etiske hensyn ivaretas.»

Innenfor disse rammene skal kontrollutvalget utføre kontrollarbeidet på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp.

I tillegg kan kontrollutvalget på eget initiativ, ta opp forhold som kan oppfattes som uønskede eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunens ressurser.

Kommunestyret kan be kontrollutvalget utføre konkrete kontrolloppgaver på sine vegne. Kommunestyret gjorde ikke dette i løpet av fjoråret.

2.4 Kontrollutvalgets ressurser

2.4.1 Sekretariat

Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Konsek Trøndelag IKS. Selskapet hadde 47 eierkommuner i 2023.

Sekretariatet utreder saker, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt følger opp vedtak.

I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

2.4.2 Revisjon

Kommunen er medeier i Revisjon Midt-Norge SA. Kommunen får levert samtlige revisjonstjenester fra selskapet, som har 53 eierkommuner.

2.4.3 Økonomi

For å kunne utføre sin lovpålagte kontrollfunksjon på en god måte er det viktig at kontrollutvalget er gitt tilstrekkelig med ressurser.

Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontroll og revisjon. Kontrollutvalgets budsjett for 2023 var på kr 763 000, og inkluderer revisjonshonorar, kr 463 000 og honorar til sekretariatet, kr 228 000. Møtegodtgjørelse til kontrollutvalget utgjorde kr 15 000, mens andre driftsutgifter, som utgifter til kompetanseheving, abonnement osv. var på kr 57 000.

3. Lovpålagte oppgaver

3.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere møter gjennom året. Det er etablert rutiner for orienteringer fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetning, samt informasjon om planlegging og status for finansiell revisjon og eventuelle områder det arbeides spesielt med.

«Kontrollutvalget støtter seg på sitt sekretariat og kommunens revisjon»

Kontrollutvalget behandlet i ekstraordinært møte, den 23. mai, sak 20/23, kommunens årsregnskap og årsmelding. Utvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsmeldingen ble oversendt kommunestyret med kopi til formannskapet. I sin uttalelse anbefalte kontrollutvalget at Os kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022 ikke skulle godkjennes slik det forelå. Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret ble ikke vedtatt og regnskapet ble godkjent.

Kontrollutvalget fikk den 20. november i sak 35/23, orientering om revisjonsstrategien for 2023 av oppdragsansvarlig revisor.

Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor ble behandlet i samme sak.

Kontrollutvalget behandlet nummert brev nr. 2 i møte 18.09, sak 27/23 om negativ uttalelse til forenklet etterlevelseskontroll. Denne saken ble fulgt opp 20.11.

3.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjoner i kommunen og kommunens selskaper. Resultatene skal rapporteres til kommunestyret. I 2023 behandlet utvalget forvaltningsrevisjonsrapport om «Tidlig innsats og inkluderende læringsmiljø» den 20.03.

I tillegg behandlet kontrollutvalget oppfølging av samme rapport 18.09.

3.3 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal føre kontroll med at formålet med eierskapet blir ivaretatt og at eierstyringen er god. Det ble ikke gjennomført eierskapskontroll i 2023.

3.4 Påse-ansvar overfor revisor

Kontrollutvalget skal påse at de formelle kravene til revisor blir overholdt, for eksempel krav til utdanning, vandel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og det er etablert rutiner for at dette skjer.

For å følge opp ansvaret slik det går fram av krav i forskriftene, har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor og løpende informasjon om det løpende revisjonsarbeidet. For regnskapsrevisjon orienterer oppdragsansvarlig revisor rutinemessig i utvalgets møter.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon er dialogen knyttet til den enkelte undersøkelse.

«Kontrollutvalget gjennomfører de undersøkelser de selv måtte ønske»

«Kontrollutvalgets kjerneoppgave er å sørge for den løpende kontrollen med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne.»

4. Annet arbeid i utvalget

4.1 Samordning av kontroll

Kommuneloven har gitt fylkesmannen ansvar for å samordne de statlige tilsynsaktører og samordne statlige tilsyn med den kommunale egenkontrollen (forvaltningsrevisjoner). Fra 2020 legger de statlige tilsynsetater ut planlagte og gjennomførte tilsyn i en felles nasjonal tilsynskalender. Kontrollutvalgssekretariatet legger inn bestillinger på forvaltningsrevisjon og gjennomførte rapporter.

Kontrollutvalget får fortløpende orienteringer om tilsynsrapporter som er gjennomført i kommunen av statlige aktører.

4.2 Andre saker

Kontrollutvalget er ikke forpliktet til å behandle andre enn de saker som det får seg forelagt fra kommunestyret, eller der det framgår av revisjonsforskriften. Når det gjelder henvendelser fra andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalget selv vurdere om saken hører under utvalgets kompetanseområde og om det vil prioritere saken. Kontrollutvalget kan på eget initiativ be om orienteringer i fra administrasjonen for å ivareta det løpende kontrollansvaret.

Følgende orienteringer er gitt i fra administrasjonen:

- Oppfølging av politiske vedtak
- Orientering angående tildeling av oppdrag
- Orientering om innføring av Helseplattformen
- Orientering om prosessen rundt bygging av nytt helsehus

4.3 Virksomhetsbesøk

Kontrollutvalget var invitert til en orientering i fra barnevernstjenesten i Os, Røros og Holtålen den 24.01.

4.4 Opplæring og faglig samarbeid

Medlemmene i kontrollutvalget har gjennom fjoråret fått tilbud om å delta i opplæring og faglig samarbeid via Konsek Trøndelag, NKRF og Forum for kontroll og tilsyn.

5. Avslutning

Årsrapporten er en oppsummering av årets virksomhet i kontrollutvalget, og utvalgets saker ligger åpent på [sekretariatets hjemmesider](#)

Kontrollutvalget hadde 5 møter i løpet av fjoråret, behandlet 40 saker og sendte 5 saker til kommunestyret for endelig behandling. En fullstendig oversikt over sakene som er behandlet i kontrollutvalget følger vedlagt.

«Offentlighet, innsyn og åpenhet utgjør viktige bærebjelker i et velfungerende demokrati»

«Kontrollutvalget bidrar til økt tillit til kommunen»

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter lovpålagte forhold. Hvilket fokus kontrollutvalget velger er det i stor grad opp til utvalget å definere.

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til lokaldemokratiet.

Utvalget mener å ha bidratt til dette og vil takke kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet.

Os, 29.01.2024
Kontrollutvalget

6. Vedlegg; Saksliste 2023

Møtedato	Sakstittel	Saksnr
23.01.2023	Oppfølging av politiske vedtak	01/23
23.01.2023	Orientering om status for pågående forvaltningsrevisjon og tidlig innsats og inkluderende læringsmiljø	02/23
23.01.2023	Kontrollutvalgets årsmelding 2022	03/23
23.01.2023	Referatsaker	04/23
23.01.2023	Eventuelt	05/23
23.01.2023	Godkjenning av dagens protokoll	06/23
20.03.2023	Forvaltningsrevisjonsrapport - Tidlig innsats og inkluderende læringsmiljø	07/23
20.03.2023	Orientering angående tildeling av oppdrag	08/23
20.03.2023	Bestilling av eierskapskontroll 2023	09/23
20.03.2023	Reglement for kontrollutvalget	10/23
20.03.2023	Referatsaker	11/23
20.03.2023	Eventuelt	12/23
20.03.2023	Godkjenning av dagens protokoll	13/23
08.05.2023	Os kommunes årsregnskap og årsberetning 2022 – Kontrollutvalgets uttalelse	14/23
08.05.2023	Orientering om innføring av helseplattformen	15/23
08.05.2023	2. gangs oppfølging av forvaltningsrevisjon om byggesak	16/23
08.05.2023	Referatsaker	17/23
08.05.2023	Eventuelt	18/23
08.05.2023	Godkjenning av dagens protokoll	19/23
23.05.2023	Os kommunes årsregnskap og årsberetning 2022 – Kontrollutvalgets uttalelse	20/23
23.05.2023	Referatsaker	21/23
23.05.2023	Eventuelt	22/23
23.05.2023	Godkjenning av dagens protokoll	23/23
18.09.2023	Orientering om prosessen rundt bygging av nytt helsehus	24/23
18.09.2023	Ny orientering om innføring av Helseplattformen	25/23
18.09.2023	Notat i fra revisor etter årsoppgjør 2022	26/23
18.09.2023	Forenklet etterlevelseskontroll 2022	27/23
18.09.2023	Forslag til budsjett 2024 med økonomiplan 2024-2027 for kontrollutvalget	28/23
18.09.2023	Referatsaker	29/23
18.09.2023	Evaluering av kontrollutvalgets arbeid i valgperioden 2019-2023	30/23
18.09.2023	Eventuelt	31/23
18.09.2023	Godkjenning av dagens protokoll	32/23
18.09.2023	Oppfølging av forvaltningsrevisjon - Tidlig innsats og inkluderende læringsmiljø	33/23
20.11.2023	Opplæring	34/23
20.11.2023	Revisjonsstrategi 2023	35/23
20.11.2023	Forenklet etterlevelseskontroll 2022 - tilbakemelding i fra kommunedirektøren	36/23
20.11.2023	Årsplan og møteplan for 2024	37/23
20.11.2023	Kontrollutvalgets arbeidsform	38/23
20.11.2023	Referatsaker	39/23
20.11.2023	Godkjenning av dagens protokoll	40/23

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

29.01.2024

Saknr

04/24

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/545 - 2

Forslag til vedtak:

Referatsakene presentert i møte 29.01.24 tas til orientering.

Vedlegg:

- Melding om politisk vedtak - Kontrollutvalgets budsjett 2024
- Melding om politisk vedtak - Kontrollutvalgets årsplan 2024
- En lovbestemt fullmakt som kommunestyret ikke kan frata ordfører
- Legitimt å gi politiske signaler om hva man legger vekt på
- Trenger ikke danne et flertall for å få vedtatt et budsjett

Saksopplysninger:

Sekretariatet vil presentere følgende dokumenter som referatsaker:

1. Melding om vedtak- Kommunestyret behandlet den 22.11.23 kontrollutvalgets budsjett for 2024. Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.
2. Melding om vedtak – Kommunestyret behandlet den 14.12.23 kontrollutvalgets årsplan for 2024. Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.
3. Bernt svarer: «Kan noen andre enn ordføreren være kommunens rettslige representant?»
4. Bernt svarer: «Kan politikerne pålegge administrasjonen å være en næringsvennlig ja-kommune?»
5. Bernt svarer: «Hva gjør man når man ikke klarer å danne et flertall for budsjettforslaget?»

OS KOMMUNE
Kommunedirektøren

Vår dato
23.11.2023

Vår referanse
23/905-5 / **Vedlegg 1**

Vår saksbehandler:
Marit Gilleberg, tlf. 951 62 946

Arkivkode:
446

Deres referanse

Konsek Trøndelag IKS

Postboks 2564

7735 STEINKJER

MELDING OM VEDTAK

KONTOLLUTVALGET - BUDSJETT 2024

Kommunestyret behandlet i møte **22.11.2023** sak **50/23**

Følgende vedtak ble fattet:

Kommunestyret vedtar kontrollutvalgets forslag til økonomiplan for 2024-2027 og budsjett for 2024 med en ramme på kr 840.048 inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget.

Hjemmel:
Kommuneloven
§ 14-3

Med hilsen
OS KOMMUNE

Marit Gilleberg
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevet signatur

Vedlegg: Samlet saksfremstilling

Adresse	E-postadresse:	Telefon	Bankgiro	Foretaksregisteret
Rytrøa 14 2550 OS i Ø	postmottak@os.kommune.no	62 47 03 00	4280 17 18129	NO 943 464 723 MVA

Vedlegg 1

Ved økonomisk støtte/søknad om tilskudd må søker sende inn anmodning om utbetaling til Os kommune. Det må oppgis kontonr. og vedlegges dokumentasjon på at eventuelle vilkår er oppfylt.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra den dag vedtaket ble gjort kjent for deg/dere ved mottak av denne henvendelsen. Eventuell klage sendes skriftlig til Os kommune, Rytrøa 14, 2550 Os i Østerdalen, inneholdende klagebegrunnelse og/eller andre opplysninger som kan ha betydning for endret saksutfall.

OS KOMMUNE
Kommunedirektøren
Servicetorget

Vår saksbehandler:
Hege Narbuvoll, tlf. 62 47 03 24

Vår dato
15.12.2023

Arkivkode:
033

Vedlegg 2
Vår referanse
23/1215-5 /

Deres referanse

Konsek Trøndelag IKS

Postboks 2564

7735 STEINKJER

MELDING OM VEDTAK

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN 2024

Kommunestyret behandlet i møte **14.12.2023** sak **53/23**

Følgende vedtak ble fattet:

Årsplanen for 2024 for kontrollutvalget i Os kommune tas til orientering.

Med hilsen
OS KOMMUNE

Hege Narbuvoll
konsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevet signatur

Vedlegg: Samlet saksfremstilling

Ved økonomisk støtte/søknad om tilskudd må søker sende inn anmodning om utbetaling til Os kommune. Det må oppgis kontonr. og vedlegges dokumentasjon på at eventuelle vilkår er oppfylt.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra den dag vedtaket ble gjort kjent for deg/dere ved mottak av denne henvendelsen. Eventuell klage sendes skriftlig til Os kommune, Rytrøa 14, 2550 Os i Østerdalen, inneholdende klagebegrunnelse og/eller andre opplysninger som kan ha betydning for endret saksutfall.

Adresse	E-postadresse:	Telefon	Bankgiro	Foretaksregisteret
Rytrøa 14 2550 OS i Ø	postmottak@os.kommune.no	62 47 03 00	4280 17 18129	NO 943 464 723 MVA

En lovbestemt fullmakt som kommunestyret ikke kan frata ordfører

Kommunal Rapport 04.12.2023, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan noen andre enn ordføreren være kommunens rettslige representant?

SPØRSMÅL: Kommunen ble saksøkt og dømt, men kommunen påanket dommen. I den videre behandlingen av saken i kommunestyret mente opposisjonen at ordfører i for stor grad talte saksøkers sak og ikke ivaretok kommunens interesser godt nok. De la derfor fram et forslag i kommunestyret om at tre andre representanter skulle være kommunens rettslige representant i den videre behandlingen av saken. Det var blant annet avtalt en kommende rettsmekling.

Har kommunestyret anledning til å fatte et slikt vedtak, så lenge det alltid er «kommunen ved ordføreren» som blir stevnet?

SVAR: Dette er et komplisert og vanskelig spørsmål med flere lag.

Utgangspunktet er bestemmelsen i [kommuneloven § 6–1](#) andre avsnitt der det fastslås at «Ordføreren er rettslig representant for kommunen eller fylkeskommunen og underskriver på kommunens eller fylkeskommunens vegne hvis ikke myndigheten er tildelt andre».

Siste del av det siterte – «underskriver på kommunens [...] vegne» – går på evne til å forplikte kommunen ved avtale eller lignende. Det er en bestemmelse om såkalt «rettslig legitimasjon» – det vil si evne til å binde kommunen også der det ikke foreligger noe gyldig kommunalt vedtak i spørsmålet. Dette er i seg selv et vanskelig og til dels usikkert spørsmål, men er ikke problemstillingen her. Det må avgjøres ut fra den forvaltningsrettslige eller kontraktsrettslige ugyldighetslære, avhengig av disposisjonens karakter. Se nærmere om denne problemstillingen mer generelt ved kompetanseoverskridelser, Markus Hoel Lie, *Kommunalrettslig representasjon*, Oslo 2011, og Oddvar Overå i Overå og Bernt, *Kommuneloven 2018 med kommentarer*, Oslo 2019, s. 107–114 (note 3). Spørsmålet ovenfor går derimot på første del av setningen som er sitert; bestemmelsen om at ordfører er «rettslig representant for kommunen», hva dette innebærer, og om ordfører kan fratas denne oppgaven i den aktuelle ankesaken.

Det er her tale om en lovbestemt fullmakt som kommunestyret ikke kan frata ordfører. Denne funksjonen som rettslig representant og den som underskriver på kommunens eller fylkeskommunens vegne, medfører ikke i seg selv noen kompetanse til å treffe vedtak eller inngå bindende avtale.

Å være «rettslig representant» betyr ganske enkelt å være den «som tar imot forkyndelser og meddelelser» i rettssaker ([domstoloven § 191](#) første avsnitt, jf. [tvisteloven § 2–5](#) første avsnitt).

Tvisteloven § 2–5 er det også en bestemmelse om at den som i denne egenskap er stedfortreder – altså her ordføreren – kan «delegere adgangen til å opptre som stedfortreder til en annen person som er tilsatt i rettssubjektet eller tilknyttet den delen av virksomheten som søksmålet gjelder».

Det betyr at ordfører – men bare ordfører selv – kan utpeke en annen person til å opptre på vegne av kommunen i en rettssak. Men dette er da et delegeringsvedtak – en tildeling av fullmakt til å opptre på *vegne av ordføreren* – noe som forutsetter at den som opptre på vegne av kommunen, kan instrueres av ordfører og skal opptre lojalt overfor de signaler denne gir.

Denne lovbestemte kompetansen til å opptre på vegne av kommunen er altså knyttet til rettssaker. Det som skjer i under rettergangen, bestemmer grunnlaget for og rammene for innholdet av rettens avgjørelser, både når det gjelder gjennomføringen av rettssaken og for rettens dom eller kjennelse.

Ordfører eller annen stedfortreder er bundet av og forventes å opptre lojalt overfor kommunestyrets vedtak og signaler, men det vil ikke være mulig å gjøre innsigelser mot utfallet av en rettssak på det grunnlag at ordfører ikke har opptrådt i ønske med kommunestyrets ønsker.

Dette gjelder også der det blir spørsmål om å avslutte rettssaken med et *rettsforlik*, enten etter reglene om mekling i rettsmøte eller kontakt med partene under sakens gang, etter [tvisteloven § 8-2](#), eller som resultat av rettsmekling etter [tvisteloven §§ 8-3 til 8-6, se § 8-5 nr. 6](#).

Ordfører, eller den som opptrer på vegne av hen, kan inngå et bindende rettsforlik som avslutter saken og får samme virkning som en dom, se [§ 19-12](#). Dette gjelder, sies det i forarbeidene til tvisteloven (Ot.prp. nr. 51, 2004–2005 s. 371), også der det er gitt instruks om ikke å inngå forlik, eller å forelegge forliket for øverste ansvarlige organ: «Blir instruksen overtrådt, vil det imidlertid ikke hindre at parten blir bundet av forliket».

Under rettssaken forventes ordfører å opptre lojalt overfor kommunestyrevedtaket som nå overprøves rettslig. Men hen er ikke avskåret fra å gi uttrykk for sitt personlige syn på saken under rettssaken, så lenge hen ikke gir inntrykk av å tale på vegne av kommunestyret. Her vil det da være opp til motparten å innkalle vitner eller på andre måter dokumentere avvikende syn på saken og de faktiske forhold.

Legitimt å gi politiske signaler om hva man legger vekt på

Kommunal Rapport, 15.01.2024, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan politikerne pålegge administrasjonen å være en næringsvennlig ja-kommune?

SPØRSMÅL: Et kommunestyre traff følgende vedtak etter et verbalforslag:

For å få mest mulig effektiv saksbehandling, og redusere gebyrtap i dispensasjonssaker innen plan- og byggesak, skal saksbehandlere følge disse prinsippene:

- a) Kommunen skal ha en utviklingsorientert holdning til private og utbyggere
- b) Kommunen skal være en næringsvennlig ja-kommune
- c) I dispensasjonssaker skal administrasjonen der det innstilles på avslag, og der utvalg for plan og miljø ber om det, levere en delt innstilling, slik at det også leveres en argumentasjonsrekke for innvilgelse av søknaden.

Mitt spørsmål er om dette er i tråd med forvaltningsloven og kommuneloven?

SVAR: Punkt a og b er direktiver fra øverste folkevalgte organ til administrasjonen, om hva det skal legges vekt på når den treffer vedtak plan- og bygningssaker eller avgir innstilling til folkevalgt organ i slike. Det er helt legitimt så lenge det er tale om politiske signaler om hva flertallet i kommunestyret og andre folkevalgte organer vil legge vekt på ved valg av alternativer innenfor det rettslige handlingsrommet for kommunalt forvaltningsskjønn.

Rent praktisk betyr det at de folkevalgte krever at de hensyn det her er tale om, blir presentert og vektlagt i saksutredninger om slike spørsmål. Det betyr ikke at disse hensynene skal tillegges avgjørende vekt i alle saksfremlegg fra administrasjonen i alle saker, og at man skal unnlate å presentere eller foreta en skikkelig drøftelse av hensyn som kan tale mot forslag som fremheves som utviklingsorientert og næringslivvennlig.

Administrasjonen har et selvstendig faglig ansvar for å sørge for en mest mulig fullstendig og balansert fremstilling og drøfting av de hensynene som måtte stå mot hverandre, se [kommuneloven § 13-1](#) tredje avsnitt: «Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet», som gjelder tilsvarende for kommune- eller fylkesråd under parlamentarisk styringsform, [jf. § 10-2](#) første avsnitt, andre setning: «Bestemmelser om kommunedirektøren gjelder på tilsvarende måte for kommunerådet og fylkesrådet hvis ikke noe annet er bestemt i lov». Dette er uttrykk for det generelle prinsippet som kommer til uttrykk i [forvaltningsloven § 17](#) første setning: «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes».

I dette ligger ikke noe krav om at fremstillingen i saksfremlegget bare skal være en ren beskrivelse av fakta og argumenter for og imot bestemte handlingsalternativer. Det skal også foretas en kritisk, men lojal, gjennomgang av ulike synspunkter, men denne kan - og vil normalt - ende ut en konklusjon som er et forslag eller innstilling om hvilket handlingsalternativ som bør velges.

Dette valget er i siste instans folkestyrets kjerne; de folkevalgte organenes vedtak springer ut av og bygger på en *avveining* av motstående hensyn, der vekten av hvert av disse er et uttrykk for et *politisk* verdivalg, både når det gjelder hva kommunens arealer skal brukes til og hvordan, og hvilke virkemidler som skal anvendes for å oppnå det man ønsker. De rettslige kravene til saksutredning og beslutningsgrunnlag for kommunale vedtak er krav til fullstendige og korrekte *premisser* for innstilling og vedtak i den enkelte sak, ikke til vedtaket som sådant.

De folkevalgte organene kan gi signaler om hvordan de ser på den avveining som skjer ved slike vedtak, og be om administrasjonen legger særlig vekt på disse i sitt saksfremlegg. Dette

er ønsker som administrasjonen da naturlig vil søke å etterkomme, men de verken må eller kan sette skranker for å legge frem motstående hensyn eller forslag som legger avgjørende vekt på slike, hvis administrasjonen mener disse siste bør være avgjørende her.

De folkevalgte kan altså gi *signaler* om forhold de ønsker skal gis særlig oppmerksomhet i saksfremlegg, men kan ikke gi administrasjonen *pålegg* om hvordan saksfremlegget skal se ut. Et pålegg som det som formuleres i punkt c ovenfor, om at administrasjonen skal utarbeide *en alternativ innstilling* hvis det innstilles på avslag på søknad om dispensasjon, vil i denne form være ulovlig og i strid med bestemmelsene om kommunedirektørens eller fylkes- eller kommunerådets ansvar for saksutredning.

Men det er ikke noe krav at et saksfremlegg skal ende opp en i entydig anbefaling om hva slags vedtak som bør treffes. Kommunestyret eller det faglige utvalget vil kunne gi uttrykk for at de forventer at saksfremlegget fra administrasjonen legger vekt på å gi en balansert fremstilling og drøftelse av de ulike alternativene og viser fordeler og ulemper ved disse, uten å kunne ut i bare én mulig konklusjon.

Men bare to frittstående uavhengige saksfremlegg, kanskje utformet som rent advokatmessige innlegg for ulike alternativer - her innvilgelse av eller avslag på - søknad om dispensasjon - vil ikke være forsvarlig saksbehandling. Det er administrasjonens ansvar å foreta en selvstendig *kritisk sammenstilling* av saksfremstilling og argumentasjon til støtte for de ulike vedtakene, slik at de folkevalgte kan få et best mulig grunnlag for å ta stilling til det som her anføres.

Trenger ikke danne et flertall for å få vedtatt et budsjett

Kommunal Rapport 11.12.2023, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva gjør man når man ikke klarer å danne et flertall for budsjettforslaget?

SPØRSMÅL: I disse dager pågår budsjettforhandlinger i landets kommuner, og vi hører om problemer med å samle et flertall for vedtak for 2024. Hva gjør man, og hva kan man gjøre, i en slik situasjon?

SVAR: Årsbudsjettet er grunnmuren og rammen for all virksomhet i kommunen eller fylkeskommunen. Når det er vedtatt, er det, sies det i [kommuneloven § 14-5](#), «bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnede organer». I det ligger at det ikke skal brukes mer penger enn det som er bevilget i budsjettet, og ikke til andre formål enn det som er angitt der. Det eneste unntaket er «utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta», med andre ord for å oppfylle lovfestede krav til tjenestene eller rettslig bindende kontraktsforpliktelser.

Ved «den endelige avstemningen» ved behandlingen av forslag til årsbudsjett skal det stemmes over hvert enkelt fremsatt forslag som helhet ([kommuneloven §11-9 siste avsnitt](#)). Det betyr at avstemninger under saksbehandlingen over forslag til enkeltposter bare er «prøvevoteringer» for å kartlegge oppslutningen om disse, uten noen rettslig betydning. Det er bare endelig votering over forslag til årsbudsjettet som helhet som teller.

Som alminnelig regel skal vedtak i kommunale organer treffes «med flertallet av de avgitte stemmene». Det betyr at man må votere over de fremsatte forslagene i en sak hver for seg, og hvis ingen av disse får flertall, har man ikke noe vedtak. ([kommuneloven § 11-9, andre avsnitt](#)). Men kommuner og fylkeskommuner har etter [kommuneloven § 14-3](#) første avsnitt plikt til å treffe vedtak om årsbudsjett før årsskiftet, og det er derfor gitt særlige regler om votering om årsbudsjettet i [kommuneloven § 11-9](#).

I første runde voterer det på vanlig måte over hvert enkelt av de fremsatte forslagene til årsbudsjett i sin helhet. Men hvis ikke noen av disse får flertall, holdes en ny votering hvor de folkevalgte må velge mellom de to forslagene som fikk størst oppslutning i første omgang. Det er da ikke adgang til stemme imot begge, og heller ikke til å stemme blankt, se [kommuneloven § 8-1](#) siste avsnitt.

Det betyr at det kan bli vedtatt et budsjett som ikke har tilslutning fra et flertall i kommunestyret eller fylkestinget, men som likevel vil være en bindende ramme for virksomheten i kommunen eller fylkeskommunen i året som kommer hvis ikke det senere treffes vedtak om endring av budsjettet etter de samme reglene.

Dette vedtatte budsjettet binder da både administrasjon og folkevalgte, også kommuneråd eller fylkesråd under parlamentarisk styringsform i hele det kommende år, hvis ikke man klarer å fremskaffe et flertall for endringer som innarbeides i et revidert budsjett.

Aktuelle saker - Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

29.01.2024

Saknr

05/24

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/545 - 3

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger:

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Godkjenning av dagens protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

29.01.2024

Saknr

06/24

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/545 - 4

Forslag til vedtak:

Møteprotokollen i fra dagens møte i kontrollutvalget den 29.01.24, godkjennes.

Saksopplysninger:

Det anbefales at protokollen gjennomgås og godkjennes etter møtet. Protokollen vil bli offentliggjort på våre nettsider umiddelbart etter godkjenning.

Konklusjon:

Protokollen gjennomgås og godkjennes etter møtet.